ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ*

THAI LANGUAGE TEACHING PROBLEMS OF PRIMARY LEVEL TEACHERS AT PRIVATE SCHOOLS IN SAMUT PRAKAN PROVINCE

สุพรรณษา สุนา[1], ชุติมา วัฒนะคีรี[2] และ สาลินี มีเจริญ[3]

Supansa Suna[1], Chutima Vatanakhiri[2] and Salinee Mecharoen[3]

[1]ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ วิทยาลัยนวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

[1]Master of Education in Curriculum and Learning Management, College of Educational Innovation, Saint John's University, Thailand

[2-3]วิทยาลัยนวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

[2-3]College of Educational Innovation, Saint John's University, Thailand

Corresponding author E-mail: supansa2102@gmail.com

วันที่รับบทความ : 13 กรกฎาคม 2569; วันแก้ไขบทความ 23 กรกฎาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 25 กรกฎาคม 2569

Received 13 July 2026; Revised 23 July 2026; Accepted 25 July 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ 2) เปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ใน

* สุพรรณษา สุนา, ชุติมา วัฒนะคีรี และ สาลินี มีเจริญ. (2569). ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(5), 1324-1339.

Supansa Suna, Chutima Vatanakhiri and Salinee Mecharoen. (2026). Thai Language Teaching Problems Of Primary Level Teachers At Private Schools In Samut Prakan Province. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(5), 1324-1339.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

การรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเอกชนในเขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล รองลงมาด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีข้อเฉลี่ยน้อยสุด คือด้านครูผู้สอน 2) เปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า เพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัญหาการสอนภาษาไทย, ครูระดับชั้นประถมศึกษา, โรงเรียนเอกชน, จังหวัดสมุทรปราการ

Abstract

This research aimed to 1) study the problems in teaching Thai language faced by primary school teachers in private schools in Samut Prakan Province, and 2) compare the problems in teaching Thai language faced by primary school teachers in private schools in Samut Prakan Province, classified by gender and work experience. The sample consisted of 100 Thai language teachers teaching at the primary level in private schools in Samut Prakan Province during the 2025 academic year. The instrument used for data collection was a questionnaire, and the data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The results of the study revealed that: 1) The overall level of problems in teaching Thai language among primary school teachers in private schools in Samut Prakan Province was at a high level. When considered by aspect, the aspect with the highest mean was measurement and evaluation, followed by learner quality and the organization of teaching and learning activities, while the aspect with the lowest mean was the teachers themselves. 2) The comparison

of problems in teaching Thai language among primary school teachers in private schools in Samut Prakan Province found that gender did not show a statistically significant difference at the 0.05 level, while work experience showed a statistically significant difference at the 0.05 level.

Keywords: Thai Language Teaching Problems, Primary School Teachers, Private Schools, Samut Prakan Province

บทนำ

การประถมศึกษาเป็นช่วงสำคัญของการวางรากฐานด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียน การคิด การสื่อสาร และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) กำหนดให้การพัฒนาผู้เรียนมุ่งเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ภาษาไทยจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือพื้นฐานสำหรับการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการเรียนรู้สาระวิชาอื่น กระทรวงศึกษาธิการ (2561) กำหนดให้การเรียนรู้ภาษาไทยครอบคลุมทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษา ตลอดจนวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยครูที่มีความรู้ทั้งด้านเนื้อหา หลักสูตร และศาสตร์การสอน สามารถวิเคราะห์หลักสูตร ออกแบบกิจกรรม เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2563) กล่าวว่า ครูต้องสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้การประเมินอย่างหลากหลาย อย่างไรก็ตาม การสอนภาษาไทยยังประสบปัญหาหลายประการ ทั้งด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ครูผู้สอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และคุณภาพผู้เรียน จตุพร มีสกุล และคณะ (2565) พบว่า ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษายังมีปัญหาในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรม และการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ขณะที่ผู้เรียนบางส่วนยังมีปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การใช้ภาษา และความสนใจต่อการเรียนภาษาไทย (มณี บุญญาติศัย, 2563)

สำหรับโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ มีความหลากหลายทั้งด้านขนาดสถานศึกษา ทรัพยากร บุคลากร และพื้นฐานของผู้เรียน ประกอบกับจังหวัดสมุทรปราการเป็นพื้นที่ปริมณฑลและแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญที่มีการเคลื่อนย้ายประชากรเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้เรียนมีความแตกต่างด้านสังคม เศรษฐกิจ ภาษา และประสบการณ์การเรียนรู้ (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2567) สภาพดังกล่าวทำให้ครูต้องจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกันภายในชั้นเรียนเดียวกัน นอกจากนี้ ข้อมูลผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในพื้นที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานด้านภาษาไทยอยู่ที่ 47.95 คะแนน และผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติอยู่ที่ 43.97 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างเป็นระบบและครอบคลุมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ และเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในบริบทของโรงเรียนเอกชนอย่างชัดเจน อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางพัฒนาครู สนับสนุนสื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับครู การสอนภาษาไทย องค์ประกอบของการ

จัดการเรียนรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบการวิจัยให้ครอบคลุมปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

การสอนภาษาไทยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ และการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ พักตร์วิภา ไทรรารอด (2561) อธิบายว่า ความรู้และความเข้าใจหลักภาษาที่ถูกต้องช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีส่วนในการอนุรักษ์ภาษาไทย วุฒิพงษ์ คำเนตร (2563) เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยต้องส่งเสริมทักษะการสื่อสารควบคู่กับความเข้าใจหลักภาษาและวรรณคดีไทย ส่วนศิริพร ทาทอง (2563) กล่าวว่า การเรียนภาษาไทยช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานของการศึกษาหาความรู้ในระดับสูงขึ้น ดังนั้น การสอนภาษาไทยจึงต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูดอย่างสัมพันธ์กัน

ครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2563) เสนอว่า ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหา สามารถวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ขณะที่สัญญา สดประเสริฐ (2562) ระบุว่า ครูควรเป็นผู้ออกแบบกิจกรรม จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเชื่อมโยงผู้เรียนกับแหล่งเรียนรู้ภายนอก แนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า คุณภาพการสอนภาษาไทยมิได้ขึ้นอยู่กับความรู้ในเนื้อหาเพียงประการเดียว แต่เกี่ยวข้องกับความสามารถของครูในการวางแผน ใช้สื่อ จัดกิจกรรม และประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

ในด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด แล้วนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2563) เห็นว่า ความสามารถในการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรเป็นสมรรถนะสำคัญของครู ขณะที่เฉลิมลาภ ทองอาจ (2565) เสนอว่า ครูควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนและออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะและความต้องการของผู้เรียน แนวคิดเหล่านี้จึงนำมาใช้กำหนดกรอบการศึกษาด้านหลักสูตรและการนำไปใช้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรัมพรรย์ (2563) เสนอว่า การสอนภาษาไทยควรเชื่อมโยงกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจ ณัฐธยาน์ การุญ (2564) กล่าวเพิ่มเติมว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและสรุปความรู้ด้วยตนเองจะช่วยให้การเรียนรู้มี

ประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดกิจกรรมจึงควรครอบคลุมการฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน การบูรณาการกับสาระอื่น และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้เนื้อหาภาษาไทยมีความเป็นรูปธรรมและน่าสนใจ เฉลิมลาภ ทองอาจ (2565) ระบุว่า ครูควรใช้สื่อและอุปกรณ์ที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ขณะที่สัญญา สดประเสริฐ (2562) ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงกิจกรรมกับแหล่งเรียนรู้ภายนอก ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงครอบคลุมทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยี หนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการผลิตและใช้สื่อ

ด้านการวัดและประเมินผล พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2563) เห็นว่า ครูต้องใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ การประเมินจึงควรครอบคลุมทั้งการใช้เครื่องมือที่ตรงตามจุดประสงค์ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน และการประเมินจากการปฏิบัติ รวมถึงการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการสอน องค์ประกอบดังกล่าวสะท้อนความสามารถของครูในการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

สำหรับด้านคุณภาพผู้เรียน การสอนภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพควรทำให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถนำภาษาไทยไปใช้แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนมีความสนใจต่อการเรียนภาษาไทย อย่างไรก็ตาม มณี บุญญาติศัย (2563) พบว่า ผู้เรียนจำนวนหนึ่งมองว่าหลักภาษาไทยเป็นวิชาที่ยาก น่าเบื่อ และไม่สนุกสนาน ซึ่งอาจส่งผลต่อความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพผู้เรียนจึงเป็นทั้งผลลัพธ์ของการจัดการเรียนรู้และตัวสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการสอน

ผลการวิจัยของจตุพร มีสกุล และคณะ (2565) สนับสนุนกรอบดังกล่าว โดยพบว่า ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาประสบปัญหาด้านวิธีการสอน เนื้อหา การจัดทำแผนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล อีกทั้งประสบการณ์การสอนของครูยังมีความเกี่ยวข้องกับระดับปัญหาการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการสอนภาษาไทยมีลักษณะเชื่อมโยงกันหลายองค์ประกอบ ไม่สามารถพิจารณาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งได้

จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบการศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผล และ 6) ด้าน

คุณภาพผู้เรียน โดยศึกษาร่วมกับข้อมูลส่วนบุคคลของครู ได้แก่ เพศและประสบการณ์การทำงาน เพื่อให้กรอบการวิจัยสามารถสะท้อนปัญหาการสอนภาษาไทยได้อย่างครอบคลุมทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการเรียนรู้ และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ และเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 542 คน จากโรงเรียนเอกชน 68 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน เขตอำเภอพระประแดงและอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำนวน 100 คน จาก 16 โรงเรียน โดยเลือกพื้นที่แบบเจาะจงและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan จากประชากรครูภาษาไทยในพื้นที่ที่เลือก จำนวน 132 คน ซึ่งตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 97 คน แต่ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนจำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศและประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุม 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมินผล และ 6) ด้านคุณภาพผู้เรียน และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการสอนภาษาไทย มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เริ่มจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66–1.00 ต่อมานำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนนอกพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30

คน และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นเพื่อประสานโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่และร้อยละสำหรับข้อมูลส่วนบุคคล ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับวิเคราะห์ระดับปัญหาการสอนภาษาไทย ใช้การทดสอบค่าทีเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศ และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ข้อ ดังนี้

1. ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการสอนภาษาไทยโดยภาพรวมและรายด้าน

ปัญหาการสอนภาษาไทย	M	SD	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้	3.90	0.55	มาก	4
2. ด้านครูผู้สอน	3.17	0.64	ปานกลาง	6
3. ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้	3.54	0.54	มาก	5
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.94	0.52	มาก	3
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.12	0.56	มาก	1
6. ด้านคุณภาพผู้เรียน	3.97	0.57	มาก	2
รวม	**3.77**	**0.42**	**มาก**	**-**

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M = 3.77, SD = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (M = 4.12, SD = 0.56) รองลงมาคือ ด้านคุณภาพผู้เรียน (M = 3.97, SD = 0.57) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (M = 3.94, SD = 0.52) ตามลำดับ ส่วนด้านครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.17, SD = 0.64)

ตารางที่ 2 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและต่ำที่สุดของปัญหาการสอนภาษาไทยจำแนกตามรายด้าน

ด้าน	ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด	M	SD	ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด	M	SD
หลักสูตรและการนำไปใช้	การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้	4.18	0.65	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.70	0.75
ครูผู้สอน	การจัดครูผู้สอนได้ตรงตามความถนัด	3.55	0.97	การจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูด้านการสอนภาษาไทย	2.78	1.11
สื่อและแหล่งเรียนรู้	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ	4.01	0.70	การใช้แหล่งเรียนรู้จากห้องสมุด	2.47	1.05
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทย	4.24	0.69	การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.54	0.83
การวัดและประเมินผล	การประเมินจากการสังเกตการปฏิบัติงาน	4.57	0.63	การใช้เครื่องมือที่สอดคล้องกับจุดประสงค์	3.76	0.90
คุณภาพผู้เรียน	ความสนใจของนักเรียนต่อการเรียนภาษาไทย	4.39	0.69	ความรู้พื้นฐานด้านภาษาไทยของผู้เรียน	3.55	0.79

จากตารางที่ 2 พบว่า ประเด็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดครูผู้สอนได้ตรงตามความถนัด การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทย การประเมินจากการสังเกตการปฏิบัติงาน และความสนใจของนักเรียนต่อการเรียนภาษาไทย โดยเฉพาะการประเมินจากการสังเกตการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในบรรดาข้อคำถามทั้งหมด (M=4.57, SD=0.63)

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนภาษาไทยโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพรวมมีค่า (t = 0.153) และ (p = .879) จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประ ถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนภาษาไทยโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.473, p = .019) โดยพบความแตกต่างในด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ (F = 3.700, p = .014) ด้านการวัดและประเมินผล (F = 5.323, p = .002) และด้านคุณภาพผู้เรียน (F = 2.756, p = .047) ส่วนด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 20–25 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนภาษาไทยโดยภาพรวม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านคุณภาพผู้เรียนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ขณะที่ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ครูที่มีประสบการณ์ 15–19 ปีและ 20–25 ปีมีความคิดเห็นต่อปัญหาสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 5–9 ปีและ 10–14 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการสอนภาษาไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาต้องดำเนินการอย่างเชื่อมโยงตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตร การออกแบบกิจกรรม การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ไปจนถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ขณะเดียวกัน ผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการมีพื้นฐานทางภาษา ความพร้อม และประสบการณ์การเรียนรู้แตกต่างกัน ครูจึงต้องปรับกระบวนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยมีความซับซ้อนและเกิดปัญหาได้หลายด้าน

ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูต้องแปลงมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไปสู่หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน หากครูขาดความเข้าใจในการวิเคราะห์มาตรฐานหรือขาดแหล่งข้อมูลประกอบการวางแผน ย่อมทำให้การเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้ไม่ชัดเจน จตุพร มีสกุล และคณะ (2565) พบว่า ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาประสบปัญหาในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหา วิธีสอน และกิจกรรมก่อนจัดทำแผนการเรียนรู้ รวมถึงการจัดกิจกรรมฝึกอ่านและเขียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสามารถจัดครูและสนับสนุนการปฏิบัติงานได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังมีข้อจำกัดด้านความเชี่ยวชาญเฉพาะวิชาและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกภาษาไทยอาจขาดความลุ่มลึกด้านเนื้อหาและความมั่นใจในการเลือกใช้วิธีสอน สุพัตรา คำโพธิ์ และภาวิณี โสธายะเพ็ชร (2561) พบว่า ครูที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงวิชาเอกมีข้อจำกัดด้านความชำนาญในการสอนภาษาไทย ขณะที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558) ระบุว่า การจัดครูสอนไม่ตรงวิชาเอกอาจส่งผลต่อความรู้เชิงลึกและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

ด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเรียนภาษาไทยต้องใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อทำให้เนื้อหาเป็นรูปธรรมและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน แต่สถานศึกษาอาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เทคโนโลยี และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ส่งผลให้ครูไม่สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมผลิตหรือใช้สื่อได้อย่างเต็มที่ ศิริวัฒน์ ยุบลพันธ์ (2559) พบว่า การขาดวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เพราะการพัฒนาทักษะภาษาไทยต้องอาศัยการฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน ครูต้องออกแบบกิจกรรมหลายระดับและใช้เวลาในการดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ปัญหาด้านการส่งเสริมการอ่านจึงมีความเด่นชัด เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานของการจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้วิชาอื่น จตุพร มีสกุล และคณะ (2565) พบว่า ครูยังประสบปัญหาในการเลือกวิธีสอนอ่าน การแจกลูกสะกดคำ และการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ

ด้านการวัดและประเมินผลมีปัญหาสูงที่สุด อาจเนื่องมาจากทักษะภาษาไทยมีหลายมิติและไม่สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว ครูจึงต้องใช้ทั้งการสังเกต การสนทนา การตรวจผลงาน และการประเมินจากการปฏิบัติจริง ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินที่มีคุณภาพ ภิรดา สีขาว และเกสร กอกอง (2568) พบว่า ครูบางส่วนยังใช้วิธีประเมินไม่หลากหลายและไม่ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน ทำให้ผลการประเมินไม่สะท้อนศักยภาพที่แท้จริงและไม่สามารถนำไปใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะปัญหาความสนใจต่อการเรียนภาษาไทยและการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาและบริบทครอบครัวแตกต่างกัน รวมถึงมองว่าเนื้อหาหลักภาษาเป็นเรื่องยากและไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ และคณะ (2559) พบว่า ผู้เรียนที่อยู่ในบริบทพหุภาษาและพหุวัฒนธรรมมีปัญหาด้านการออกเสียง ความเข้าใจภาษา และการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาไทย สภาพดังกล่าวทำให้ครูต้องปรับกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์และการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันมากขึ้น

2. การเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามเพศพบว่า ครูเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนภาษาไทยโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูทั้งสองกลุ่มปฏิบัติงานภายใต้หลักสูตร นโยบาย ทรัพยากร และบริบทของสถานศึกษาที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนเป็นสมรรถนะทางวิชาชีพที่เกิดจากความรู้ ประสบการณ์ และการพัฒนาตนเองมากกว่าเกิดจากความแตกต่างด้านเพศ ผลดังกล่าวจึงสะท้อนว่าเพศไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การรับรู้ปัญหาการสอนภาษาไทยแตกต่างกัน

ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนภาษาไทยโดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยพบความแตกต่างในด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการวัดและ

ประเมินผล และด้านคุณภาพผู้เรียน ทั้งนี้ครูที่มีประสบการณ์ 20–25 ปีมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ปัญหาสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์สูงได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร ผู้เรียน และแนวทางการประเมินหลายช่วงเวลา จึงสามารถมองเห็นข้อจำกัดและความซับซ้อนของปัญหาได้ชัดเจนกว่า อีกทั้งมีมาตรฐานและความคาดหวังต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับศิริวัฒน์ ยุบลพันธ์ (2559) ซึ่งพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน และสอดคล้องกับอลงกรณ์ สุภิตาภรณ์ และคณะ (2559) ที่พบว่า ประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ทำให้ครูระดับประถมศึกษารับรู้ปัญหาการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ มิได้เกิดจากปัจจัยด้านใดด้านหนึ่ง แต่เป็นความเชื่อมโยงระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนคุณภาพของผู้เรียน โดยด้านการวัดและประเมินผลเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่สุด ขณะเดียวกัน ครูที่มีประสบการณ์การทำงานสูงมีการรับรู้ปัญหาชัดเจนกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย โดยเฉพาะด้านหลักสูตร การประเมินผล และคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น การพัฒนาการสอนภาษาไทยควรดำเนินการแบบบูรณาการทั้งระบบ และออกแบบการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับระดับประสบการณ์การทำงาน เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามบริบทและยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ และด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านครูผู้สอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนภาษาไทยไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการสอนภาษาไทยโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านคุณภาพผู้เรียน **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลภาษาไทยให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูใช้การประเมินจากการปฏิบัติจริง การสังเกต การสนทนา และการตรวจผลงาน พร้อมทั้งนำผลการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอ่าน การพูด และการเขียน โดยเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันและความแตกต่างของผู้เรียน รวมทั้งสนับสนุนการใช้สื่อ เทคโนโลยี ห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากขึ้น 3) ควรจัดระบบพัฒนาครูตามระดับประสบการณ์การทำงาน โดยเน้นการวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำหน่วยและแผนการเรียนรู้ การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาการสอนได้ตรงตามบริบทของผู้เรียน **ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป** 1) ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการสอนภาษาไทย เช่น คุณวุฒิและวิชาเอกของครู ขนาดสถานศึกษา ความพร้อมด้านสื่อ ภาระงานของครู และพื้นฐานทางภาษาและวัฒนธรรมของผู้เรียน 2) ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากครู ผู้บริหาร ผู้เรียน และผู้ปกครอง เพื่ออธิบายสาเหตุและเงื่อนไขของปัญหาการสอนภาษาไทยได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น 3) ควรพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการแก้ปัญหาการสอนภาษาไทย แล้วทดลองใช้และประเมินผลเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับโรงเรียนเอกชนและสามารถนำไปขยายผลในบริบทอื่นได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จตุพร มีสกุล, สุรีรัตน์ ณิชาพัฒน์, เกียรติชัย เดชพิทักษ์ศิริกุล, นิตยา มีสุวรรณ และสุนีย์ ลีลาพรพินิจ. (2565). การศึกษาปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายภาคกลางตอนบน. วารสารมหาจุฬาคชสาร, 13(2), 177–191.

เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2565). การจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐธยาน์ การุญ. (2564). การจัดการเรียนรู้หลักภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ และคณะ. (2559). การศึกษาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ภาคเหนือ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พักตร์วิภา ไทรรารอด. (2561). การพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเอง สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข. (2563). รู้เนื้อหาก่อน สอนเก่ง: การเปลี่ยนวัฒนธรรมคุณภาพในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภิรดา สีขาว และเกสร กอกอง. (2568). สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้, 3(3), 178.

มณี บุญญาติศัย. (2563). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประโยคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนแบบปกติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วารีรัตน์ แก้วอุไร. (2564). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท จุดทอง จำกัด.

วุฒิพงษ์ คำเนตร. (2563). การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิริพร ทาทอง. (2563). การพัฒนาความสามารถในการใช้หลักภาษาไทยของผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิริวัฒน์ ยุบลพันธ์. (2559). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเขตอำเภอบ่อทอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สัญญา สดประเสริฐ. (2562). ศตวรรษที่ 21: ทักษะการเรียนรู้สู่ความเป็นครูมืออาชีพ. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(1), 1–12.

สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2567). รายงานประจำปี 2567. สมุทรปราการ: ผู้แต่ง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). รายงานผลการศึกษาสถานภาพการผลิตและพัฒนาครูในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). สรุปสาระสำคัญรายงานผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรัมพรรย์. (2563). วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุพัตรา คำโพธิ์. (2561). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของครูระดับประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไม่ตรงวิชาเอก จังหวัดปทุมธานี. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 13(1), 103–117.

อลงกรณ์ สุภิตาภรณ์, ไพฑูรย์ พิมดี และเลิศลักษณ์ กลิ่นหอม. (2559). ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 13(2), 177.